

En sökande av internationellt skydd som allvarligt har brutit mot de regler som gäller för den förläggning där han eller hon är placerad eller uppträtt grovt våldsamt får inte åläggas en sanktion som består i indragning av de materiella mottagningsvillkor som avser inkvartering, mat och kläder

I domen Haqbin (C-233/18), meddelad den 12 november 2019, uttalar sig domstolen (stora avdelningen) för första gången om omfattningen av medlemsstaternas befogenhet enligt artikel 20.4 i direktiv 2013/33,¹ att fastställa de sanktioner som ska tillämpas då en sökande av internationellt skydd allvarligt bryter mot de regler som gäller för den förläggning där han eller hon är placerad eller uppträder grovt våldsamt. Domstolen slår fast att denna bestämmelse, jämförd med artikel 1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, inte ger medlemsstaterna rätt att i sådana fall ålägga en sanktion som består i att, om än tillfälligt, dra in sökandens materiella mottagningsvillkor i form av inkvartering, mat och kläder.

Zubair Haqbin är en afgansk medborgare som anlände till Belgien som ensamkommande barn. Efter det att han ingett en ansökan om internationellt skydd placerades han på en förläggning. På denna förläggning deltog han i ett bråk mellan boende av olika etniskt ursprung. Till följd av denna händelse beslutade direktören för förläggningen att dra in hans materiella stöd på en förläggning under femton dagar. Under denna indragningsperiod tillbringade Zubair Haqbin nätterna i en park i Bryssel eller hos vänner.

Under dessa omständigheter ställde den hänskjutande domstolen, till vilken Zubair Haqbin hade överklagat den dom som meddelats av domstolen i första instans och som innebar att hans överklagande av indragningsbeslutet hade ogillats, frågor till EU-domstolen angående de belgiska myndigheternas möjlighet att dra in eller inskränka de materiella mottagandevillkoren för en sökande av internationellt skydd i Zubair Haqbins situation. Mot bakgrund av Zubair Haqbins speciella situation ställdes frågan under vilka omständigheter en sådan sanktion kan åläggas ett ensamkommande barn.

Domstolen slår först fast att de sanktioner som avses i artikel 20.4 i direktiv 2013/33 i princip kan avse de materiella mottagningsvillkoren. En sådan sanktion ska emellertid, enligt artikel 20.5 i direktivet, vara objektiv, opartisk, motiverad och proportionerlig i förhållande till sökandens speciella situation och sökanden ska under alla omständigheter behålla värdiga levnadsvillkor.

Att dra in samtliga materiella mottagningsvillkor eller materiella mottagningsvillkor i form av inkvartering, mat eller kläder, om än tillfälligt, är således oförenligt med skyldigheten att säkerställa sökanden värdiga levnadsvillkor. En sådan sanktion medför nämligen att sökanden inte ges möjlighet att tillgodose sina mest grundläggande behov. Den innebär dessutom ett åsidosättande av kravet på proportionalitet.

EU-domstolen tillägger att medlemsstaterna är skyldiga att ständigt och utan avbrott säkerställa skäligen värdiga levnadsvillkor och att de myndigheter som ansvarar för att ta emot sökande av

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 96).

internationellt skydd ska säkerställa tillträdet till de materiella mottagningsvillkor som medför att dessa levnadsvillkor uppnås utifrån sina egna föreskrifter och under deras eget ansvar. De kan inte, såsom de behöriga belgiska myndigheterna övervägde, nöja sig med att till den sökanden som avstängts lämna en förteckning över de härbärgen som eventuellt kan ta emot vederbörande.

EU-domstolen påpekar, när det gäller en sanktion som består i att inskränka de materiella mottagningsvillkoren, såsom att dra in eller inskränka dagersättningen, att det ankommer på de behöriga myndigheterna att under alla omständigheter, med hänsyn till sökandens speciella situation och samtliga omständigheter i fallet, säkerställa att en sådan sanktion är förenlig med proportionalitetsprincipen och inte kränker sökandens värdighet. EU-domstolen erinrar i detta hänseende om att medlemsstaterna i de fall som avses i artikel 20.4 i direktiv 2013/33, får föreskriva andra åtgärder än sådana som avser de materiella mottagningsvillkoren, såsom att sökanden endast får vistas i en separat del av förläggningen eller att sökanden ska överföras till en annan förläggning. De behöriga myndigheterna kan även besluta att placera sökanden i förvar, under förutsättning att de villkor som anges i direktivet är uppfyllda.

När sökanden är ett ensamkommande barn, och således en utsatt person i den mening som avses i direktiv 2013/33, är de nationella myndigheterna skyldiga att i än högre grad beakta den underåriges speciella situation och proportionalitetsprincipen när de antar sanktioner med stöd av artikel 20.4 i direktivet. Dessa sanktioner ska, mot bakgrund av bland annat artikel 24 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, beslutas med särskild hänsyn till barnets bästa. Direktiv 2013/33 medför dessutom inte att myndigheterna i en medlemsstat är förhindrade att överlämna den berörda underåriga till de rättsvårdande instanser eller myndigheter som ansvarar för skyddet av ungdomar.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106